

ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARI KONULU VELİ BİLGİLENDİRME NOTU

İç Çamaşırı Kuralı, Avrupa Konseyi'nin çocuklara karşı cinsel şiddeti önlemeyi hedefleyen 'Beşte Bir' kampanyasının bir parçası. Yaklaşık her beş çocuktan biri cinsel şiddete maruz kalıyor; buna cinsel istismar da dahil. İç Çamaşırı Kuralı'yla çocuğunuzun böyle bir durumla karşılaşmasını önleyebilirsiniz. İşte kurallar:

İç çamaşırı kuralını nasıl öğretmeli? İç Çamaşırı Kuralı, anne-baba ve bakıcıların çocuklarıyla diyalog kurmalarına yardımcı olmak amacıyla oluşturulmuştur. Bu kural, cinsel istismarı önlemeye yönelik çok etkili bir araçtır.

İç Çamaşırı Kuralı'nın 5 önemli öğretisi vardır.

1. Vücudunuz size aittir

Çocuklara vücutlarının kendilerine ait olduğu ve hiç kimsenin, kendi izinleri olmadan, vücutlarına dokunamayacağı öğretilmelidir. Ebeveynlerin, cinsellik ve «vücudun özel kısımları» hakkında, cinsel organların ve vücudun diğer kısımlarının gerçek adlarını kullanarak çocukla erken yaşta kuracakları iletişim, çocukların neye izin vermemeleri gerektiğini anlamalarına yardımcı olacaktır. Çocukların, sevdikleri bir insandan gelse bile, bir öpücüğü veya bedensel teması reddetme hakları vardır. Çocuklara, uygunsuz bedensel temasa karşı derhal ve kesin bir biçimde “Hayır” demeleri, güvenli olmayan durumlardan kaçınmaları ve bunu güvendikleri bir yetişkine anlatmaları öğretilmelidir. Çocuklara, birileri bu konuyu ciddiye almıyaya kadar ısrar etmeleri gerektiğinin vurgulanması önemlidir.

2. İyi bedensel temas - kötü bedensel temas

Çocuklar, uygun ve uygunsuz bedensel temasın farkını her zaman ayırt edemeyebilirler. Bu sebeple, çocuğa, bir başkasının onun vücudunun özel kısımlarına bakmasının veya dokunmasının ya da bunu istemesinin doğru olmadığını söyleyin. İç Çamaşırı Kuralı, çocuklara çok açık, anlaşılır ve hatırlanması kolay bir sınırı öğrenmelerinde yardımcı olur; bu sınır iç çamaşırıdır. Bu kural aynı zamanda yetişkinlerin çocuklarla bu konuda bir diyalog kurmalarına da yardımcı olur. Karşılaştıkları davranışın kabul edilebilir bir davranış olduğundan emin olmadıklarında, çocukların mutlaka güvendikleri bir büyükten yardım istemeleri gerektiğini anlamaları için elinizden geleni yapın.

3. İyi sınırlar – kötü sınırlar

Gizlilik, cinsel istismar yapan kişilerin en sık başvurdukları taktiklerden biridir. İşte tam bu sebeple, çocuklara iyi sınırla kötü sır arasındaki farkın anlatılarak bir güven ortamının yaratılması önemlidir. Çocukları endişelendiren, rahatsız eden, onları ürküten ya da üzen tüm sınırlar kötü sınırdır ve saklanmamalıdır; tam tersi güvenilir bir yetişkine (anne-babaya, öğretmene, polise, doktora) anlatılmalıdır.

4. Önleme ve koruma yetişkinlerin sorumluluğundadır

Çocuklar istismara uğradıklarında utanç, suçluluk ve korku duygularını yaşarlar. Büyükler, cinsellik etrafında bir tabu oluşturmaktan kaçınmalı ve çocukların üzüldükleri, endişe duydukları ve kederli oldukları anlarda hangi büyüğe başvurabileceklerini bilmelerini sağlamalıdır. Çocuklar birşeylerin doğru olmadığını hissedebilirler. Büyükler her zaman çocukların duygu ve davranışlarına duyarlı ve açık olmalıdır. Çocuğun bir başka yetişkinle veya bir başka çocukla temas kurmayı reddetmesinin pek çok nedeni olabilir. Buna saygı gösterilmelidir. Çocuklar daima anne ve babalarıyla bu konuda konuşabileceklerini hissetmelidir.

5. İç Çamaşırı Kuralı'yla birlikte ele alınacak diğer faydalı ipuçları

Haber verme ve açıklama: Çocuklara, kendileri için bir güvenlik ağı oluşturacak büyüklerin kimlerden oluşabileceği hakkında bilgi verilmelidir. Çocuklar, bu ağ içinden güvendikleri, kendilerini dinlemeye ve yardım etmeye hazır yetişkinleri seçmeye teşvik edilmelidir. Güvenlik ağından sadece bir kişi çocukla birlikte yaşayan biri olmalı, diğer kişi ise en yakın aile fertlerinin dışında biri olmalıdır. Çocuklar böyle bir güvenilir ağdan nasıl yardım isteyeceklerinin bilincinde olmalıdır.

Olayın bilinen faileri: Çoğu vakada, olayın faili çocuğun tanıdığı bir kimsedir. Küçük çocukların, kendilerini tanıyan bir kişi tarafından istismar edildiklerini anlamaları özellikle zordur. İstismarcıların çocuğun güvenini kazanmak için uyguladıkları hazırlama sürecini asla aklınızdan çıkarmayın. Çocukların, onlara hediyeler veren, onlardan bazı konuları sır olarak saklamalarını isteyen veya onlarla yalnız başına vakit geçirmek isteyen kişilerle ilgili ebeveynlerini bilgilendirmeleri, evde bir kural haline gelmelidir.

Bilinmeyen failer: Bazı durumlarda fail bir yabancıdır. Çocuğunuza yabancılarla temasla ilgili basit kuralları öğretin: “asla bir yabancıya arabasına binme!”, “asla bir yabancından hediye kabul etme!”.

Yardım sağlama: Çocuklar, kendilerine yardımcı olabilecek meslek sahibi insanların (öğretmenler, sosyal hizmet görevlileri, doktorlar, okul psikologları, polis görevlileri) ve yardım alabilecekleri telefon numaralarının var olduğunu bilmelidir.

Neden iç çamaşırı kuralı diye bir kural var?

Her beş çocuktan biri cinsel istismar ve şiddetin bir türüne maruz kalmaktadır. Bu durum, her yaştan, her renkten, her sosyal sınıftan ve her dinden çocuğun başına gelmektedir. Olayın faili, çoğu kez çocuğun tanıdığı ve güvendiği bir kişidir; bazen de bir başka çocuktur.

Bu durumun çocuğunuzun başına gelmesini engelleyebilirsiniz.

Çocuklarla iyi iletişim cinsel istismarı engellemenin anahtarıdır. İyi bir iletişim, açık olmayı; kararlılıkla hareket etmeyi; dürüst, dostça ve aşağılamayan bir atmosfer yaratmayı gerektirir.

İç Çamaşırı Kuralı size çocuğunuzla iletişim kurmada yardımcı olabilir.

Çocuğa her yaşta İç Çamaşırı Kuralı öğretilir, çünkü her yaştan çocuk istismara maruz kalabilir.

Bu konuyu çocuğunuzla konuşmaktan rahatsızlık duyuyorsanız, lütfen şunu aklınızdan çıkarmayın; bir yetişkinin bu konu hakkında konuşması, bir çocuğun aynı konu hakkında konuşmasından muhtemelen çok daha güçtür.

Çocuğunuzun tacize uğradığından şüphelenirseniz ne yapmalısınız?

Çocuğunuzun cinsel istismara uğradığından şüpheleniyorsanız, öncelikle çocuğunuza kızmamanız çok önemlidir. Çocuğunuza, yanlış bir şey yaptığı duygusunu sakın yaşatmayın.

Çocuğunuzun sorguya çekmeyin. Ne olduğunu, ne zaman ve kiminle olduğunu sorabilirsiniz, ama bu olayın neden olduğunu sormayın.

Çocuğunuzun önünde üzülmediğinizi belli etmemeye çalışın. Çocuklar bu durumda kolaylıkla kendilerini suçlu hissedebilir ve bilgi vermekten kaçınabilirler. Az veya muğlak bilgilere dayanarak sonuç çıkarmaya çalışmayın.

Çocuğunuzun bu konuda bir şeyler yapacağınıza dair telkin edin ve yardımcı olabilecek kişilerle, örneğin bir psikolog, çocuk gelişimi uzmanı, sosyal yardım görevlisi veya polisle temas geçin.

Türkiye’de cinsel şiddete maruz kalan çocuklara yardım için özel telefon hatları oluşturulmuş ve merkezler kurulmuştur. Bir çocuğun cinsel şiddet mağduru olma olasılığı varsa, size yol gösterebilecek olan bu merkezler ve telefon hatlarıyla temas kurmalısınız.

Kaynak: http://www.underwearrule.org/source/text_tr.pdf